

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku T. Sp. z o.o. z siedzibą w K.
przy uczestnictwie K.M., J.M.,
Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta S. i Gminy S.
o zasiedzenie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników K.M.
i J. M. od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) stwierdza, że uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty udziału w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu

Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnicy wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). We wniosku nie określili przepisu prawa, którego oczywiste naruszenie zarzucają Sądowi Okręgowemu, a w ramach wywodów prowadzonych w uzasadnieniu tego wniosku powołali się na art. 292 w zw. z art. 172 k.c. Opisowo wskazali, że okres, przez który biegł termin zasiedzenia służebności przesyłu przez wnioskodawcę w stosunku do użytkownika wieczystego nie mógł być sumowany z okresem biegu zasiedzenia przed ustanowieniem użytkowania wieczystego, jak i po jego przekształceniu w prawo własności. Skarżący utrzymywali, że stanowisko Sądu Okręgowego jest sprzeczne z zajętym przez Sąd Najwyższy w uchwale z 28 marca 2014 r., III CZP 8/14 (OSNC 2015, nr 1, poz. 6) oraz w postanowieniu z 3 lutego 2016 r., V CSK 105/15 (LEX nr 2010226).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczególności czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie pozwala stwierdzić, żeby spełnione zostały przesłanki, na które powołują się skarżący. Wbrew stanowisku skarżących, pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z 28 marca 2014 r., III CZP 8/14, nie ma żadnego związku z żądaniem wniosku zgłoszonego w niniejszej sprawie i okolicznościami faktycznymi istotnymi dla rozstrzygnięcia o jego zasadności. W uchwale tej Sąd Najwyższy zajął stanowisko wobec problemu uprawnień charakterystycznych dla prawa, które może stać się przedmiotem zasiedzenia i wyjaśnił, że wykonywanie uprawnień składających się na treść prawa własności może prowadzić do nabycia przez zasiedzenie prawa własności, nie zaś użytkowania wieczystego. W niniejszej sprawie zagadnienie to nie powstało, gdyż nie dotyczy ona prawa, które można nabyć przez zasiedzenie, lecz nabywanego przez zasiedzenie obciążenia na istniejącym prawie. Z ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego rozstrzygnięcia, które byłyby wiążące dla Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, że urządzenia, z których wnioskodawca korzystał w zakresie treści służebności przesyłu zostały wzniesione na nieruchomości, której dotyczy wniosek w okresie, gdy była ona własnością publiczną - Skarbu Państwa. Prawo użytkowania wieczystego tej nieruchomości zostało ustanowione na rzecz uczestników dopiero w kwietniu 1993 r., a w marcu 2000 r. doprowadzili oni do przekształcenia tego prawa we własność. Przez ten czas wnioskodawca korzystał z urządzeń przesyłowych zlokalizowanych na gruncie bez żadnych różnic, gdy chodzi o charakter i sposób władania urządzeniami i samym gruntem.

W uchwale składu siedmiu sędziów z 16 maja 2017 r., III CZP 101/16 (LEX nr 2284273), Sąd Najwyższy przyjął, że obciążenie prawa użytkowania wieczystego służebnością przesyłu jest dopuszczalne, gdy urządzenia przesyłowe zostały posadowione na gruncie po ustanowieniu użytkowania wieczystego, względnie gdy dopiero przedsiębiorca zamierza zainstalować na nim urządzenia przesyłowe. Jeżeli urządzenia przesyłowe na nieruchomości powstały zanim doszło do oddania jej w użytkowanie wieczyste, to użytkowanie wieczyste nie może kolidować z wcześniejszymi obciążeniami nieruchomości, a samo prawo odnosi się

do nieruchomości w takim stanie fizycznym, w jakim była, gdy prawo to powstało. W takich okolicznościach faktycznych regulacja tytułu prawnego przedsiębiorcy przesyłowego do nieruchomości gruntowej - jako przedmiotu własności - w związku z przebiegiem urządzeń przesyłowych powinna nastąpić w stosunku do właściciela nieruchomości, a nie w stosunku do użytkownika wieczystego, żądanie bowiem użytkownika wieczystego skierowane przeciwko przedsiębiorcy przesyłowemu o ustanowienie służebności przesyłu wykracza poza zakres jego uprawnień wynikających z art. 233 k.c.

Z postanowienia Sądu Najwyższego z 3 lutego 2016 r., V CSK 105/15, rzeczywiście wynika, że nie jest możliwe zaliczenie czasu posiadania służebności przesyłu na prawie użytkowania wieczystego na poczet posiadania tej służebności po przekształceniu tego prawa w prawo własności gruntu, gdyż przeciwko innym osobom wykonywane są te posiadania. Skoro jednak uczestnicy uzyskali status właścicieli nieruchomości z wygaszeniem przysługującego im przez pewien czas prawa użytkowania wieczystego, to w zakresie prawa własności nieruchomości stali się następcami Skarbu Państwa i Gminy Sosnowiec.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.